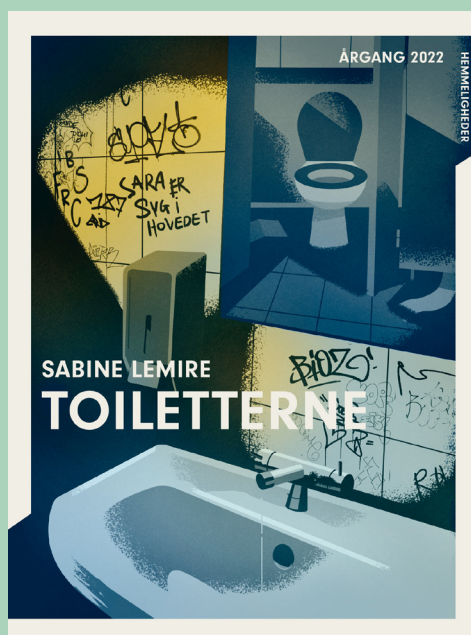

ÅRGANG 2022

UNDERVISNINGSMATERIALE

INDHOLD

- s. 3 | Introduktion til læreren
- s. 4 | Novellernes niveau og opgavernes faglige fokus
- s. 5 | Undervisningsmaterialets opbygning & novellernes faglige fokus
 - Før læsning
 - Under læsningen
 - Efter læsning
- s. 5 | Færdigheds- og vidensmål fra Fælles mål for dansk efter 9. klasse

- Undervisningsforslag til:
- s. 6 | **EN MUARNIN TIL EILEEN GREEN**
PETER NORDAL

- s. 8 | **SAMME SANG SOM SIDST**
CONRAD FIELDS

- s. 10 | **TOILETTERNE**
SABINE LEMIRE

- s. 13 | **SPØRG MIG OM ALT**
ZAKIYA AJMI

- s. 15 | **BLODSØSTRE**
KRISTINA STOLTZ
- s. 16 | Litteraturliste

INTRODUKTION TIL LÆREREN

ÅRGANG 2022 er startskuddet på en ny serie af noveller til de 13 – 16 årige, hvor fem af tidens markante ungdomsforfattere giver deres bud på historier med udgangspunkt i det samme tema.

I **Årgang 2022** er temaet **HEMMEIGHEDER**.

Historierne er vidt forskellige, men favner på hver deres måde den sårbarhed, der tit følger med, når man har en hemmelighed.

En hemmelighed er ifølge **Den store danske ordbog** en sag, en viden eller et forhold, som er eller skal holdes hemmeligt. En hemmelighed kan angå noget småt eller stort. Den kan angå et enkelt menneske eller en sluttet kreds af mennesker. Det kan være hårdt at holde på en hemmelighed, og gå med en viden helt alene. Noget kan holdes hemmeligt for andre, mens noget andet kan være en hemmelighed for en selv, fx hvem man egentlig er, og hvad man virkelig ønsker sig. En hemmelighed er en gåde, et puslespil, ja, måske endda en form for erkendelse; en hemmelighed kan være sandheden om ens inderste væsen, en sandhed, som man ikke altid selv kender.

Da temaet er det samme i novellerne, vil der være mulighed for at arbejde med **Årgang 2022** på forskellige måder. Man kan vælge, at hele klassen læser samme titel som i den traditionelle værklæsning. Men det vil også være muligt, at eleverne læser forskellige noveller, og det fælles tema bliver dermed dét, klassen samles omkring.

Novellernes kompleksitet og opgavernes faglige fokus varierer, se også afsnittet **Novellernes niveau og opgavernes faglige fokus** nedenfor. Derfor må man som dansklærer vurdere, hvorvidt børnene selv skal have mulighed for at vælge en bog, eller om værkerne skal fordeles af underviseren. De seneste års forskning om børns læselyst og kravet om selvvalgt prøveoplæg i Prøveform B i folkeskolens afgangsprøve i dansk, kan være et argument for at lade eleverne vælge bøger selv.

I undervisningsmaterialet er der kreative fortolkningsopgaver til alle titler. For at samle hele klassens arbejde kan man med fordel lave en udstilling, hvor elevernes/gruppernes produkter udstilles, så klassen kan se, hvordan det faglige fokus og temaet udfoldes i de øvrige noveller.

NOVELLERNES NIVEAU OG OPGAVERNES FAGLIGE FOKUS

EN MUARNIN TIL EILEEN GREEN PETER NORDAHL

En muarnin til Eileen Green er en kompleks og syret fortælling, der kræver en del af læserens fortolknings- og meddigtningsevner. En novelle, der handler om fortrængningernes hemmeligheder.

Løbende gennem værket skifter tidsplanerne mellem nutiden, hvor Eileen Green er indlagt på behandlingsstedet, Afklaringskomplekset, og fortiden - årene inden indlæggelsen. En periode, som Eileen Green ikke husker, men som langsomt vender tilbage til hende.

OPGAVERNES FAGLIGE FOKUS handler om værkets komposition og symbolske lag.

TOILETTERNE SABINE LEMIRE

Toiletterne er en spændende novelle, hvor fortællingen udfoldes gennem forskellige fortællerstemmer og synsvinkler. Læseren skal dermed navigere i de skiftende fortællerspor og synsvinkler.

Hemmelighederne opbygges og udfoldes på skolens toiletter langt fra årvågne voksne. Som en flue på væggen, får læseren indsigt i de forskellige udfordringer, som nogle af eleverne i 9.B står i.

OPGAVERNES FAGLIGE FOKUS handler om fortæller, synsvinkler og topografien.

SPØRG MIG OM ALT ZAKIYA AJMI

Spørg mig om alt er en letlæst og medrivende novelle om de hemmeligheder, der kan udfolde sig imellem sammenbragte familier, selvskade og skoleværing.

I **Spørg mig om alt** følger vi hovedpersonen, Katja. Det fornemmes, at hendes seneste skoleår har været præget af mistrivsel, skoleværing, selvskade og den følelse af ensomhed og eksklusion, der kan følge med som en skygge. Novellens handling udfoldes i høj grad gennem dialogerne og de tomme pladser, der opstår her. Sproget er kendetegnet ved Zakiya Ajmis leg med sammenligninger og metaforer.

OPGAVERNES FAGLIGE FOKUS handler om virkemidler, herunder tomme pladser og sammenligninger.

SAMME SANG SOM SIDST CONRAD FIELDS

Samme sang som sidst er en letlæst og rørende novelle om hemmeligheden i at finde og acceptere sig selv på tværs af omgivelsernes og ens egen opfattelse.

Gennem novellen følger læseren hovedpersonen Balders kamp for at finde og forstå sig selv. Balders karakter og udvikling bliver belyst gennem hans oplevelser i skolen, når han er sammen med sin lillebror Salomon og i hjemmet.

OPGAVERNES FAGLIGE FOKUS handler om personer og virkemidler, herunder personkarakteristik og symbolik.

BLODSØSTRE KRISTINA STOLTZ

Blodsøstre er en letlæst og voldsom fortælling om Emilys og Karlas venskab, der udvikler sig fra en uskyldig leg til et grænseoverskridende eksperiment. Hemmeligheden gror i den kløft, der opstår mellem pigerne i takt med, at de udfordrer hinanden på mere og mere vilde måder.

OPGAVERNES FAGLIGE FOKUS handler om personer og virkemidler, herunder personskildringer og symbolik.

PRÆSENTATION AF UNDERVISNINGSMATERIALETS OPBYGNING OG NOVELLERNES FAGLIGE FOKUS

Undervisningsmaterialet
til Årgang 2022 er
opbygget efter neden-
stående skabelon:

FØR LÆSNING:

I før læsningsopgaverne er der fokus på børnenes umiddelbare fortolkning, inden selve læsningen begynder. Elevernes meddigtning og fortolkningsarbejde starter her.

UNDER LÆSNINGEN:

Her vil der være opgaver, der knytter sig til selv handlingen i novellen. Det danskfaglige fokus vil være forskelligt fra novelle til novelle, da det er målrettet novellerne specifikke handling. I dette arbejde skal eleverne arbejde med analyse og fortolkning, bl.a. gennem kreative aktiviteter og produkter.

EFTER LÆSNING:

I denne del skal eleverne samle trådene fra novellens handling og deres arbejde. Her skal de blandt andet undersøge, hvordan Årgangs 2022s fælles tema udfoldes i den specifikke novelle.

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL FRA FÆLLES MÅL FOR DANSK EFTER 9. KLASSE

ELEVEN KAN

- reflekteret indleve sig i tekstens univers som grundlag for fortolkning.

ELEVEN HAR VIDEN OM

- fortolkningsorienterede læsestrategier

ELEVEN KAN

- gennemføre en målrettet analyse af en tekst.

ELEVEN HAR VIDEN OM

- analysemetoder og forståelsesstrategier.

ELEVEN KAN

- følge forløb og komposition i komplekse tekster.

ELEVEN HAR VIDEN OM

- komplekse fortællestrukturer og kompositioner.

EN MUARNIN TIL EILEEN GREEN

PETER NORDAHL

En muarnin til Eileen Green er en kompleks og surrealistisk novelle om den unge kvinde, Eileen Green, der bliver indlagt på behandlingsstedet, Afklaringskomplekset. Eileen Green har ingen anelse om, hvorfor hun er indlagt, og hun husker ikke, hvad der gik forud for indlæggelsen. Under behandlingerne hos psykoanalytikeren Sigmund, begynder fortiden langsomt at vende tilbage; legen med Patricia Pink og de levende bamser, Eileens brændende ønske om at få et kæledyr, den lille hvide hund, som Patricia Pink fik i fødselsdagsgave, og marsvinet, som erstattede hunden, da hunden blev for besværlig. Gradvist mindes Eileen Green følelsen af at være overflødig og glemt af Patricia Pink, besøget hos Hygge Nusse Kæle og tilblivelsen af muarninen, muarninens forvandling og episoden hos Patricia Pink.

CITAT FRA NOVELLEN:

Og det var det, der gjorde ondt i Eileen Greens hjerte. Og det var det, der gjorde, at alt for fremtiden var anderledes.

At Eileen Green ikke længere kunne være veninde med Patricia Pink på samme måde. Hun var ikke vokset sammen med Patricia Pink mere. Der var skåret et langt blodigt snit ned gennem deres enhed. Blodårer, tanker, følelser, alt var kappet. Eileen Green var kun sig selv. Hun var kun Eileen Green. Et halvt menneske. En slags tom zombiekrop uden kontakt til andre mennesker.

UNDERVISNINGSFORSLAG

FØR LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

TITEL

- Undersøg titlen
- Ordet *muarnin* er en neologisme, et selvopfundet ord. Hvad tror du/I en *muarnin* kan være?

FORSIDEILLUSTRATION

- Hvad forestiller billedet på forsiden?
- Kan der være en sammenhæng mellem titlen og forsidebilledet?

BAGSIDETEKST

- Læs bagsideteksten
- Hvor tror du, at Eileen Green befinder sig?
- Hvilke ord er med til at lede dig på sporet?

UNDER LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

KOMPOSITIONEN

- Notér når der er noget, du undrer dig over, eller når du læser noget, du synes er vigtigt for handlingen.
- Udvælg fem nedslag fra dine noter, som foregår i henholdsvis Eileens nutidsfortælling på Afklaringskomplekset, og fra hendes fortid, perioden før indlæggelsen, som du synes er særligt vigtige.
- Lav et Instagramopslag for hver nedslag, hvor du forestiller dig, hvad Eileen ville poste i dine udvalgte begivenheder. Skriv også lidt tekst til opslagene.
- Sæt Insta-opslagene ind på en tidslinje, evt. på en planche.
- Begrund, hvorfor du/I netop har valgt disse nedslag over for din læsegruppe.
- Hvordan er novellen opbygget?
- Hvor mange spor er der i handlingen, og hvad sker der i de forskellige spor?

NAVNEGENS MEDBETYDNING OG SYMBOLISKE BETYDNING

I novellen har personerne navne og titler, som er lidt specielle. Undersøg nedenstående ord, titler og navnes betydning og medbetydninger. Nedenstående spørgsmål kan du/I besvare individuelt eller drøfte med din læsegruppe.

- Afklaringskomplekset er et sammensat ord. Undersøg hvad det kan betyde.
- Omsorgsbetjent; hvorfor tror du/I, at forfatteren har valgt denne betegnelse til personalet på Afklaringskomplekset?
- Psykoanalytikerens fornavn er Sigmund (kap. 8). Hvilken reference kan dette navn have?
- Hvorfor tror du/I, at forfatteren netop har valgt det navn? Er der en symbolik og/eller reference her?
- Pigerne hedder Eileen Green og Patricia Pink. Hvordan passer navnene til pigerne?
- Kan pigernes navne have en symbolsk betydning?
- Eileen Green skriver ordet *muarnin* (kap. 10). Vend tilbage til dine før-læsningsnoter.
- Hvad tror du nu, at en *muarnin* kan være?

EFTER LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

LÆS SIDSTE KAPITEL IGEN.

Eileen opsøger dyrehandlen igen, men nu ligger her et pizzeria.

- Hvordan fortolker du/I denne slutning?
- Har Nusse Hygge Kæles dyrehandel med Build a pet-automaten overhovedet været der?

TEMAET HEMMELIGHEDER

- Hvordan synes du/I, at temaet hemmeligheder kommer til udtryk i novellen?
- Hvad er Eileen Greens hemmelighed?

SAMME SANG SOM SIDST

CONRAD FIELDS

Samme sang som sidst handler om Balder, der ofte kommer i konflikt og slåskampe med de øvrige elever på skolen. I novellens begyndelse skal Balder ind og tale med skoleinspektøren, da han endnu en gang har været oppe at slås. Efter samtalen henter Balder sin lillebror Salomon, der går på i specialklassen. Brødrene har et særligt bånd, og her belyses helt andre sider af Balder. Da drengene kommer hjem, skændes forældrene, som endnu engang er blevet kontaktet af Baldes skole. I det relativt korte handlingsforløb, som novellen strækker sig over, kommer Balder frem til nogle erkendelser og opnår en indsigt i sine handlemønstre.

CITAT FRA NOVELLEN:

*"Synes du også, at dyr er nemmere end mennesker?" spørger Salomon.
Han tager tre skridt for Balders to.*

"Det er de nok. Der er ikke rigtig så meget at misforstå."

"Du er nok ligesom mig", siger Salomon. "Bare bedre."

"Bedre?"

"Ja, du er bedre til at forstå, hvorfor folk siger, som de gør, og tale med dem. Jeg kommer altid til at sige, hvad jeg tænker."

*Og jeg kommer altid til at gøre, hvad jeg tænker,
funderede Balder og tænker på Sebastian.*

"Du har ret. Dyr er nemmere end mennesker."

UNDERVISNINGSFORSLAG

FØR LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

TITEL

- *Samme sang som sidst* er en sproglig vending. Hvad betyder det?

FORSIDEILLUSTRATION

- Hvad symboliserer kragen/skaden?
- Find en beskrivelse af fuglens symbolske betydning.
- Farvesymbolik: Undersøg, hvad de primære farver på forsiden symboliserer.
- Hvilke ledetråde kan titlen, farvesymbolikken og skaden/kragen have for novellens handling?

BAGSIDETEKST

- Hvordan passer beskrivelse af handlingen til din/jeres umiddelbare før læsningsfortolkninger?

UNDER LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

PERSONKARAKTERISTIK

Balders agerer meget forskellig, alt efter om han er i skole eller sammen med sin lillebror, Salomon.

- Mens du læser, skal du nedskrive citater fra novellen, som du synes, fortæller noget om Balders person og adfærd. Sørg for, at der både er citater fra:
- Begyndelsen af novellen, hvor Balder er i skole.
- Midte af novellen, hvor han er sammen med Salomon.
- Slutningen af novellen, hvor Balder er hjemme og efterfølgende vender tilbage til skolen.

EFTER LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

PERSONKARAKTERISTIK

- Del dine/jeres citater fra arbejdet med personkarakteristikken med læsegruppen, og tal om, hvordan jeres citater er med til at tegne et billede af Balder.
- Udvælg to til tre citater fra novellens start, midte og slutning og lav en af nedenstående opgaver, som du/I efterfølgende udstiller i klassen:

Citatfigur:

Vælg en figur, som du/I synes fortæller noget om novellens handling symbolsk eller direkte. Det kunne fx være en figur af en krage/skade, da fuglen er et gennemgående element i novellen. Klip figuren ud i A3 eller A4-størrelse, og skriv dine/jeres citater ind på figuren.

Citatmosaik på plakaten:

Lav en plakat, hvor du/I tegner eller sammensætter en billedcollage af Balder, som placeres i midten. Skriv herefter dine udvalgte citater rundt om ham. I bunden af plakaten skriver du en kort karakteristik af Balder baseret på dine ovenstående citater.

SYMBOLIK

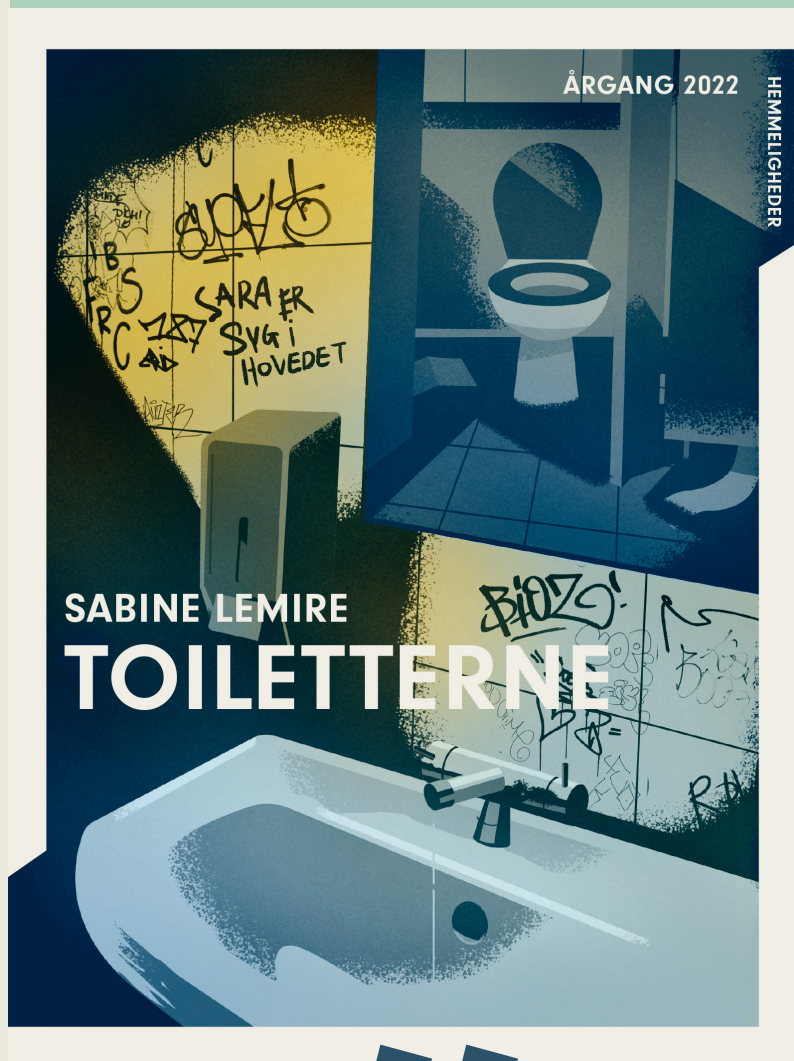
- Genlæs side 52 nederste linje til side 62.
- Vend tilbage til dine før læsningsnoter om skadens/kragens symbolske betydning.
- Hvilken sammenhæng kan der være mellem Balder og skaden/kragen?

TEMA

- Genlæs side 7 til 8 linje 3 og side 79 til 80 linje 6.
- Lav i læsegruppen eller med en makker, der også læser *Samme sang som sidst*, et tableau, hvor I visualiserer den udvikling, som Balder har gennemgået fra start til slut. Tag et billede af jeres tableau.
- Hvordan kommer temaet hemmeligheder til udtryk i novellen?
- Hvad er Balders hemmelighed?

TOILETTERNE

SABINE LEMIRE

Toiletterne handler om en gruppe børn fra en folkeskoleklasse, nærmere bestemt 9.B. Gennem novellen følger læseren Vilma, Uma, Emma, Ruben og Sara. En del af børnenes frikvarterer bliver brugt på skolens toiletter til skoleledelsens og lærernes frustration. Trods den krasse lugt, bliver toiletterne en slags frirum, hvor der udveksles alt fra kys til smøger og hemmeligheder. Børnene oplever forskellige udfordringer, som læseren kommer tæt på, da fortæller og synsvinklen hele tiden skifter novellen igennem. Læseren bliver placeret midt i fortællingen, og kommer helt tæt på Uma og Rubens skrøbelige kærlighed, Saras angst og OCD/mysofobi, Vilmas mindreværd og skoleledelsens undersøgelse af rengøringens arbejde og standart på skolens toiletter.

CITAT FRA NOVELLEN:

Sara er en af dem, der hader det mere end andre. Hun plejer at bede Vilma om at gå med, men Vilma er syg. I det store frikvarter bliver hun nødt til det. Pigerne fra klassen er samlet under halvtaget. Drengene spiller bold. Sara holder øje med toiledøren. Det er bedst, hvis der ikke er andre derinde. Ellen fra niende B har engang taget et billede under døren af Alba, da hun tissede. Det har ikke gjort det nemmere.

Sara ser hen imod pigerne, før hun trækker ærmet ned over hånden og tager i toiledøren. Lugten af tis er overvældende. Hun lukker næseborene og trækker vejret igennem munden.

UNDERVISNINGSFORSLAG

FØR LÆSNING

INDIVIDUELT, MED MAKKER ELLER I LÆSEGRUPPEN

TITEL

- Læs titlen, og kig på forsiden.
- Tag et billede af et af jeres skoletoiletter, og print det ud, og sæt det op på midten af et stykke A3-karton eller kardus.
- Lav en brainstorm: Hvilke associationer giver titlen dig/jer? Skriv dit/jeres stikord rundt om dit/jeres billede.

Toiletterne på Rosenborg og i Rundetårn blev også kaldt *Hemmeligheden*:

Læs historien via dette link, og besvar herefter spørgsmålene:

www.kongernessamling.dk/rosenborg/room/christian-4-s-toilet/

- Hvorfor tror du/I, at man har brugt dette navn om et toilet?
- Hvordan kan det være relevant i forhold til novellen?

INDIVIDUELT

- Lav en hurtigskrivning i fem minutter over, hvad du tror, *Toiletterne* handler om, nu hvor temaet er hemmeligheder.
- Skriv fem til ti stikord om, hvilke ledetråde fra forsiden der har givet dig et hint om handlingen. Det kan være farverne, graffitiene på toilettet, titlen, temaet eller perspektiverne på forsidebilledet, der har ledt dig på sporet.

BAGSIDETEKST

Læs nu bagsideteksten

- Hvordan passer din hurtigskrivning med beskrivelsen af handlingen, der står på bagsiden?
- Er der sammenfald? Hvis ja, hvilke?

UNDER LÆSNING

INDIVIDUELT ELLER I MINDRE MAKKERPAR I LÆSEGRUPPEN

- Undersøg fortællersporet og synsvinklen, og notér, mens du læser, hvordan synsvinklen og fortællesport skifter fra kapitel til kapitel.
- Notér nogle vigtige sekvenser og/eller citater fra henholdsvis Vilmas, Saras og Rubens fortællinger.
- Del dine noter med din læsegruppe eller makker, og tal om, hvilken betydning disse episoder har for handlingen og personerne.
- Undersøg, hvilken rolle toilettet får i fortællingen.

EFTER LÆSNING

MED MAKKER ELLER I LÆSEGRUPPEN

- Fordel Vilma, Sara og Rubens fortælling mellem jer i gruppen, og beslut herefter, om I vil illustrere deres historie som en stribe eller en LitteraSnap. Se beskrivelse nedenfor.
- Udvælg tre steder fra de tre personers fortælling, som du/I nu remedierer i en stribe eller en LitteraSnap.

STRIBEN

Lav tre billeder, et billede til hver sekvens fra handlingen. Billederne kan laves som illustration eller collage. Skriv noget tekst til i tekstboks og tale/tankebobler.

LITTERASNAP

Er et visuelt produkt, lavet som en plakat, der gengiver de udvalgte sekvenser fra handlingen, så den fremstår som en Snap. Når du/I gengiver handlingen visuelt, skal du/I overveje valget af:

- Billedvalg. Dette kan være i form af illustration eller billedcollage.
- Farvevalg. Hvilke farver skal du/I have med for at understøtte følelser og stemningen?
- Komposition/opbygningen af LitteraSnappen. Hvor skal elementerne placeres i forhold til hinanden?
- Brug af emojis. Hvilke emojis kan understøtte stemningen/følelserne, som Vilma, Ruben eller Sara oplever?
- Ord og tekst. Udvælg sætninger/citater fra teksten, som du synes er særlig vigtige i sekvenserne.
- Fremlæg jeres produkt i læsegruppen eller klassen. Fortæl, hvad I har gjort for at indfange stemningen og følelserne i jeres produkt.

EFTER LÆSNING

#2

LÆSEGRUPPE ELLER MAKKER

FORTOLKNING AF FORTÆLLEGREBET OG DE SKIFTENDE SYNSVINKLER OG TEMAET HEMMELIGHEDER

- Læg jeres produkter på et bord eller hæng dem op, så I kan se dem alle.
- Drøft, hvilken effekt det skiftende fortællerspor og de mange synsvinkelskift har for novellen.
- Hvilken rolle får læseren med disse skift?
- Har det skiftende fortællerspor en symbolsk betydning eller sammenhæng med temaet hemmeligheder?
- Genlæs jeres brainstorm fra før læsningsarbejdet og jeres noter under læsningen.
- Læs Sabine Lemires overvejelser om novellen inde på gad.dk, og hendes ide med at have toiletterne som gennemgående scene i fortællingen.
- Hvilken betydning synes I, at toiletterne får for novellens handling?

SPØRG MIG OM ALT

ZAKIYA AJMI

Novellen **Spørg mig om alt** handler om Katja, der netop er gået ud af 9. klasse. Foran hende ligger sommerferien og hele verden, som papmor Kirsten formulerer det, men for Katja føles det ikke helt sådan. Efter et skoleår med selvskade og skoleværing, en sidste skoledag, der ikke forløb uproblematisk, hendes følelser for Elias, der vist dater klassens primadonna, Camilla, og forældrenes og papmor Kirstens årvågne blikke kan det hele godt føles lidt svært. Og så er der hemmelighederne: Episoden med Camillas kanin, arrene på armene og branden. På en avisrute møder Katja den ældre kvinde Edith, der vist kender alt til det med hemmeligheder og det svære forhold til andre mennesker.

CITAT FRA NOVELLEN:

*"Har du tænkt mere på det med at gå med reklamer?"
Kirsten peger på mig med dessertskeen.*

Min far ryster diskret på hovedet, men hun lader, som om hun ikke ser det.

De er bange for, at jeg skal komme til at kede mig i ferien.

"Nej," siger jeg.

"Hm," siger Kirsten.

At jeg bliver rastløs.

"Det er mere så vi kan undgå, at det samme sker igen," siger Kirsten.

"Så," siger min far.

Jeg løfter dessertglasset op til munden og slikker det rent.

*"Jeg mener bare, at et eller andet skal du jo få tiden til at gå med,"
siger Kirsten. "Det var jo også det, Birgitte virkelig understregede."*

UNDERVISNINGSFORSLAG

FØR LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

TITEL

Novellen hedder *Spørg mig om alt*. Hvad tror du/I novellen handler om?

BAGSIDETEKST

- Læs bagsideteksten. Skriv herefter fem ord som bagsideteksten får dig til at tænke på. Del dem med din sidemakker. Tal om, hvad der er på spil i denne novelle, og skriv en kort tekst om det.

UNDER LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

FOKUS PÅ TOMME PLADSER

I *Spørg mig om alt* skabes der mange tomme pladser mellem personernes dialoger og handlinger.

- Fordel nedenstående personer mellem jer i læsegruppen, så I hver har en person, I undersøger under læsningen. Hvis du arbejder alene, vælger du en af personerne, som du følger.

- Notér, når personen siger eller gør noget, som du/I synes rummer tomme pladser.

KATJA
KIRSTEN
ELIAS
EDITH

EFTER LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

- Udvælg et eller flere af de citater, du/I har fundet under læsning, som du/I synes i særlig grad rummer tomme pladser.
- Lav et isbjergs-fold, hvor du/I skriver citatet på isbjergets top.
- Under isbjergets top laver du/I to rum: ét til din fortolkning mellem linjerne (en fortolkning af hvordan personen har det) og ét til fortolkningen bag linjerne (kan citatet perspektiveres til noget uden for teksten, noget, som du kender fra dit eget liv eller andre tekster).

SPROGLIGE VIRKEMIDLER

- SAMMENLIGNINGER

I *Spørg mig om alt* opstår de tomme pladser også i sammenligningerne. Læs de nedenstående citater og undersøg, hvordan de siger noget om Katjas liv og udvikling.

SIDE 22: *Der falder brune tjavser ned i vasken. De spreder sig i vandet, ligesom fiskestimer, der går i opløsning og svømmer i alle retninger, for eksempel hvis de bliver jagtet af et rovdyr. Det er en dårlig taktik, for de er meget mere sårbare på egen hånd end i en stor flok, men man tænker ikke altid klart, når man er i panik.*

- Hvordan fortolker du/I dette citat?
- Kan det sige noget om, hvordan Katja her haft et eller har det?
- Hvilken medbetydning kan det have?

Genlæs side 72 linje 8 til 75 linje 9.

- Drøft i læsegruppen eller med en læsemakker, hvad der sker i denne del af novellen.

- Omsæt jeres fortolkning til en billedcollage i A3, hvor I også indsætter tekst.

SIDE 82: *Jeg tager trøjen af og binder den om livet. Mine arme er blege. Det er længe siden, de sidst har fået sol. Flere år. Der er gamle ar i vakkelvorne stabler fra håndled til armhuler. De glinser hvidt i solen. Små sprækker af lys.*

- Hvordan fortolker du/I dette citat?
- Siger det noget om, hvordan Katja har det nu?

TITEL

Vend tilbage til dine/jeres før læsningsnoter.

- Hvordan hænger titlen *Spørg mig om alt* sammen med novellens handling?

PRÆSENTATION

På baggrund af dit/jeres arbejde med novellen skal du/I nu lave en præsentation af værket.

- Lav en interaktiv forside til *Spørg mig om alt* i programmet Thinklink på SkoleTube.dk

Inddrag nedenstående opgaver på din/jeres præsentation.

- Her skal du/I præsentere *Spørg mig om alt* og forfatter Zakiya Ajmi.
- Find informationer om Zakiya Ajmi via dette link: <https://gad.dk/zakiya-ajmi>
- Hvordan kommer temaet hemmeligheder til udtryk i novellen?

BLODSØSTRE

KRISTINA STOLTZ

Blodsøstre handler om veninderne Karla og Emily, der opbygger et tæt venskab gennem en leg, hvor de giver hinanden udfordringer. Med tiden eskaleres udfordringernes grænseoverskridende karakter, og det der startede som en leg, begynder så småt at minde om overgreb og straf. Historien fortælles af Emily, der til en start føler sig så draget af Karla, at det nærmest er en besættelse. Men Karlas opmærksomhed rettes efterhånden mere og mere mod sociale medier, hvor hun inddrager sine følgere i de udfordringer, pigerne giver hinanden. Udfordringerne live streames, hvilke bliver begyndelsen til ende på Karlas og Emilys ellers så ubrydelige bånd. Gennem novellen bygges er løbende op til kulminationen, hvor Emily leder efter Karla, der er forsvundet.

CITAT FRA NOVELLEN:

Engang bad Karla mig drikke et glas vodka, der ikke var blandet op med noget. Jeg gjorde det, men blev nødt til at sippe til et glas mælk mellem hver slurk, fordi det smagte så dårligt.

En anden gang bad hun mig om at kravle op på den øverste etage af et stillads, men jeg har højdestræk, så jeg kom ikke særligt langt. Hun bad mig holde mig vågen en hel nat og sende et billede til hende hver time, så hun kunne se, at jeg faktisk gennemførte opgaven. Det var en af de hårdeste udfordringer dengang, og næste dag kastede jeg op af udmattelse.

De udfordringer jeg gav Karla, var ikke nær så opfindsomme. Det tror jeg heller ikke, hun syntes.

UNDERVISNINGSFORSLAG

FØR LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

TITEL

- Hvad er en blodsøster?
- Kender du/I udtrykket blodbrødre? Undersøg, hvad det er.
- Hvordan kan titlen hænge sammen med forsideillustrationen?

BAGSIDETEKST

- Tal sammen med en makker eller i læsegruppen om, hvad novellen kan handle om.
- Hvem er Karla, og hvilken relation har hun til jeg-fortælleren?

UNDER LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

EFTER KAPITEL 1

- Hvorfor tror I, at Karla er væk?
- Lav en videoefterlysning eller en skriftlig efterlysning, som Emily har lavet.

OVERVEJ FØLGENDE

- Hvad vil Emily sige?
- Hvornår er Karla forsvundet?
- Hvor er hun sidst blevet set, og hvordan var hendes humør?

LÆS NU VIDERE

- Giv udfordringerne, pigerne giver hinanden, en overskrift.
- Under overskrifterne skal du/I skrive stikord til udviklingen af pigernes relation.
- Hvordan har de det med hinanden nu. Er der noget, der ændrer sig undervejs?
- Lav et Instagramopslag, hvor Karla skriver om pigernes udfordringer og deres relation.

EFTER LÆSNING

INDIVIDUELT, MED
MAKKER ELLER
I LÆSEGRUPPEN

- Er der en sammenhæng mellem udviklingen i pigernes forhold og udfordringernes progression?
- Udvælg fem udfordringer, som du/I synes viser udviklingen i udfordringernes karakter.
- Lav en model, der visualiserer udfordringerne, og skriv dem ind på modellen i kronologisk rækkefølge. Modellen kan være en spiral, en trappe eller en anden model.
- Indsæt dine stikord om pigernes relation på modellen ud for de udfordringer, hvor du synes, de passer ind.
- Fremlæg og udstil din/jeres model og overvejelser om sammenhæng mellem pigernes forhold og udfordringerne for læsegruppen eller klassen.

Vend tilbage til dine opgaver fra før læsningen:

- Hvorfor tror du/I, at novellen hedder Blodsøstre?
- Kan titlen have en symbolisk betydning for udfordringernes udvikling og pigernes forhold til hinanden?

TEMA

- Hvordan kommer temaet hemmeligheder til udtryk i *Blodsøstre*?

LITTERATURLISTE

Henkel, Ayoe Quist (red.) *Grib Litteraturen*, Gyldendal 2020